

The European Union IPATAIB 2009 Programme

Enhancing the administrative capacities of telecom and media authorities for efficient regulation of new digital and multiple play services

ШТО Е МЕДИУМСКА ПИСМЕНОСТ?

Снежана Трпевска,
професор на Високата школа за новинарство
и за односи со јавноста
23 декември 2014, ЕУ Инфоцентар

ЕВРОПА 2020

Digital agenda
for Europe

- Медиумската писменост е стратегиска цел во политиките на ЕУ во последната деценија
- Придобивки за европските општества: развивање нови вештини на пазарот на труд, одговорни и свесни потрошувачи, силни креативни индустрии, социјална вклученост, граѓанска партиципација
- Стратегијата Европа 2020 бара постојано подигнување на нивоата на медиумска писменост
- ... и сеопфатни национални политики засновани врз податоци и истражувања

ДИРЕКТИВАТА ЗА АВМС И МЕДИУМСКАТА ПИСМЕНОСТ

- Опфатот на Директивата за АВМС се проширува и на АВМ услуги на барање
- Една од клучните цели на Директивата за АВМС е заштитата на малолетниците (и на други ранливи групи) од АВ содржини на Интернет
- Законската регулација не може да опфати се
- За таа цел Директивата поттикнува:
 - само-регулација
 - и ко-регулација
 - медиумска писменост

ДИРЕКТИВА ЗА АВМС

- Член 30:
“државите членки треба да преземаат соодветни мерки со цел меѓусебно да се информираат и да ја известуваат Комисијата за примената на Директивата ...особено преку независните регулаторни тела.”
- Член 33:
Европската комисија е обврзана да му поднесува извештаи на Европскиот парламент за примената на Директивата, а поконкретно за “нивоата на медиумска писменост во сите држави членки.”

ЗАКОН ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

- Член 26

Агенцијата е обврзана да го поттикнува развојот на медиумската писменост во соработка со невладиниот сектор, образовните институции и другите релевантни субјекти

- Член 26

Агенцијата е овластена да нарачува или спроведува истражувања и анализи за конкретни прашања во областа на аудиовизуелните медиумски услуги

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ НА МЕДИУМСКАТА ПИСМЕНОСТ

Две клучни студии нарачани од Европската комисија:

- Студија за критериумите за оценување на нивоата на медиумска писменост во Европа
“*Study on Assessment Criteria for Media Literacy Levels in Europe*”
(October 2009)
- Студија за тестирање и рафинирање на критериумите за оценка на нивоата на медиумска писменост во Европа
“*Testing and Refining Criteria to Assess Media Literacy Levels in Europe*” (2010)

http://ec.europa.eu/culture/media/media-literacy/studies_en.htm

МЕДИУМСКАТА ПИСМЕНОСТ КАКО ПОЛЕ НА ИСТРАЖУВАЊЕ ВО ЕВРОПА

- Медиумската писменост е предмет и на академски и на применети истражувања ширум Европа
- Фокус на: интерпретациите на публиката, критичкиот однос кон медиумските содржини и (интер)активноста во дигитализираното општество - индивидуални вештини и способности
- Интердисциплинарно поле: комуникациски студии, студии на медиумите и публиката, социјална психологија, истражувања на образованието, информациски науки, општествени студии на технологиите итн.

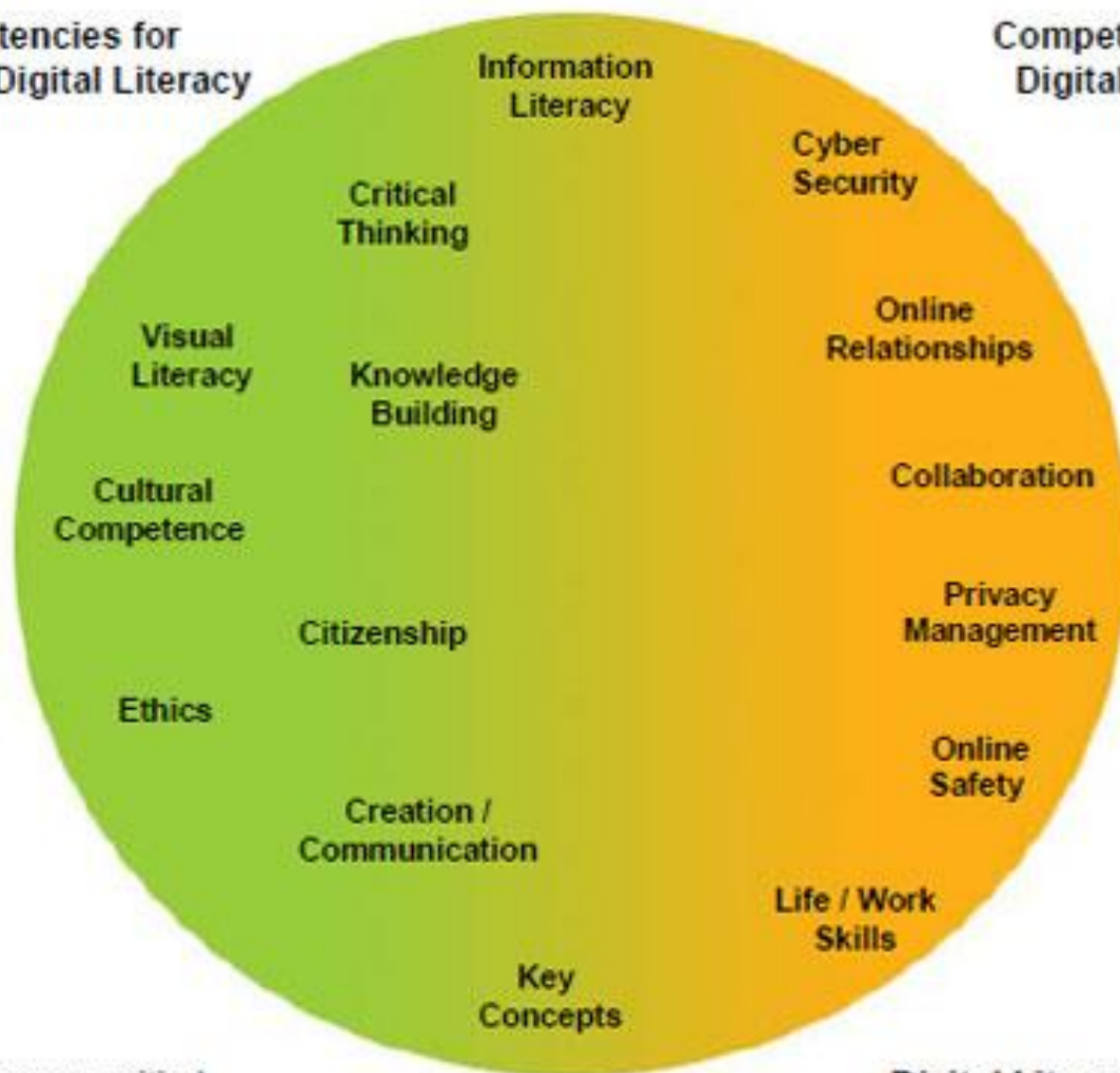
НЕСОГЛАСУВАЊА И ПРОБЛЕМИ

- Разлики во поглед на концептуалната рамка и методолошкиот приод
- Несогласувања за тоа што е медиумска писменост и како да се истражува/мери
- Сведување на медиумската писменост на индивидуално ниво
- Занемарување на општествената димензија: капацитетот и одговорноста на заедницата за развој на медиумската писменост

Competencies for
Media and Digital Literacy

Competencies for
Digital Literacy

Media Literacy: critical engagement with mass media

Digital Literacy: personal, technological, and intellectual skills for living in digital society

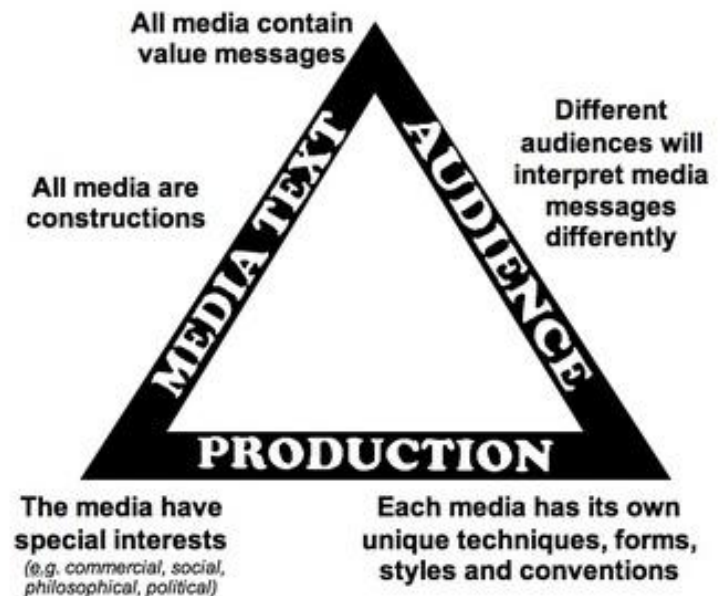
ДЕФИНИЦИИ НА МЕДИУМСКАТА ПИСМЕНОСТ

- Способност на поединецот самостојно и критички да го интерпретира текот, содржината, вредностите и последиците од медиумите во сите нивни форми (EAVI студија, 2010)
- Способност на поединецот не само да (1) пристапува и да (2) ги разбира медиумите со критички приод кон нивната содржина; туку и да (3) создава содржини во различни контексти (Европска комисија)

ЕКСПЕРТСКА ГРУПА ЗА МЕДИУМСКА ПИСМЕНОСТ НА ЕК

- Медиумската писменост е „...способност да се **пристапи**, **анализира** и **евалуира** моќта на сликите, звуците и пораките ...како и компетентно да се **комуницира** со медиумите ...“
- Се однесува на сите медиуми: телевизијата, филмот, печатените медиуми, интернет и новите дигитални комуникациски технологии

ЕКСПЕРТСКА ГРУПА ЗА МЕДИУМСКА ПИСМЕНОСТ НА ЕК (2)

Медиумска писменост има за цел:

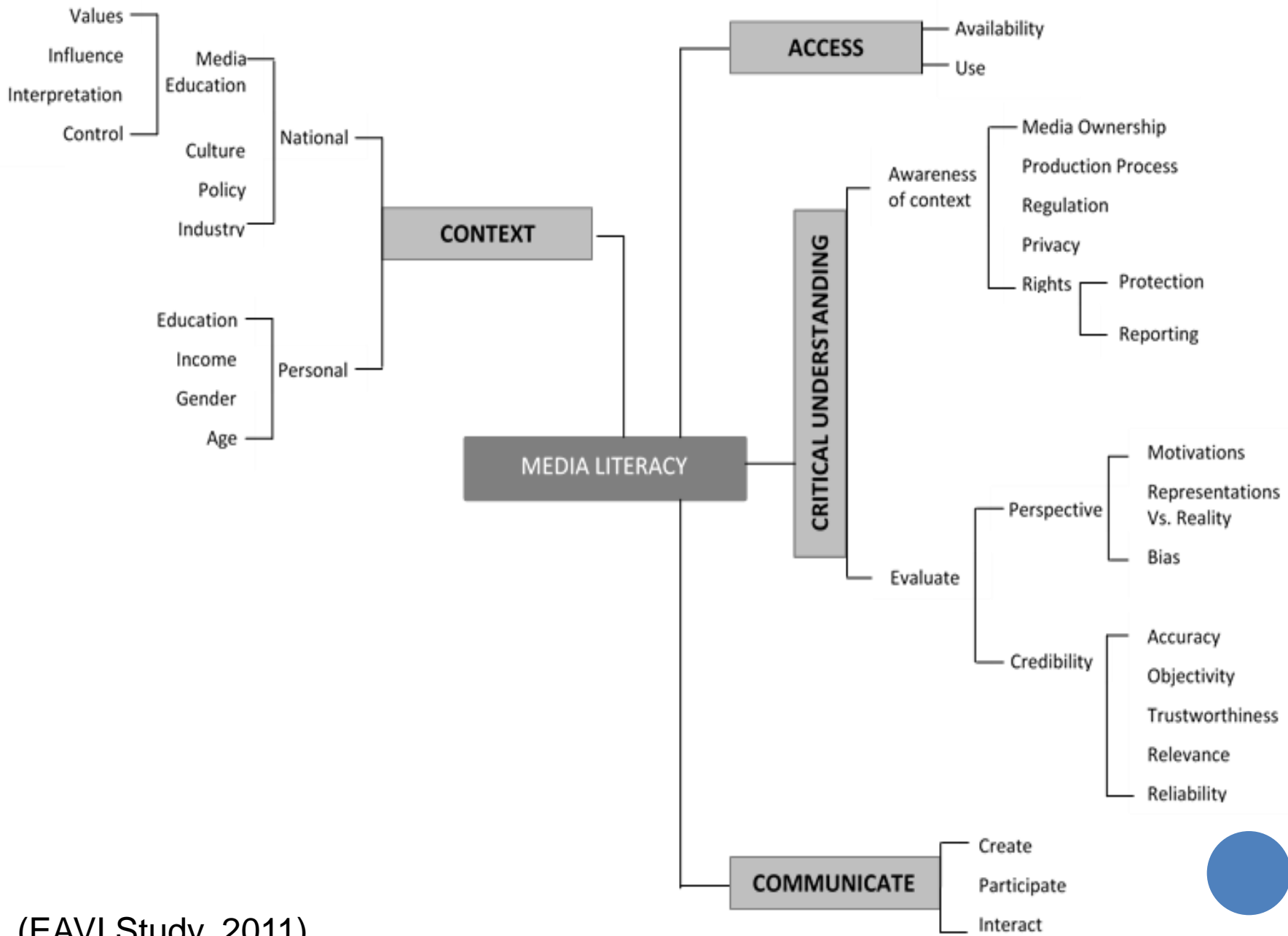
- Да им помогне на граѓаните да препознаваат **на кој начин медиумите ги филтрираат** нивните прецепции и уверувања, ја обликуваат популарната култура и влијаат врз личниот избор.
- Да ги оспособи за **критичко мислење** и креативно решавање на проблеми, да станат претпазливи потрошувачи и **креатори на информации**.

Образованието за медиуми треба да е дел на основното право на секој граѓанин... **на слобода на изразување и на информирање...** и тоа е клучно за градење и одржување на демократијата.”

ЕВРОПСКА ПОВЕЛБА ЗА МЕДИУМСКА ПИСМЕНОСТ

- Ефикасно користење на медиумските технологии во пристапот, складирањето, пребарувањето и споделувањето содржини со цел да се задоволат потребите и интересите на поединецот и на заедницата;
- Можност за пристап и избор меѓу различни медиумски форми и содржини од различни културни и институционални извори;
- Разбирање за тоа како и зошто се создаваат медиумските содржини;
- Критичка анализа на техниките, јазикот и правилата што ги користат медиумите и на пораките што ги пренесуваат;
- Креативно користење на медиумите за изразување и пренесување на идеи, информации и мислења;
- Идентификување, избегнување или критикување на медиумските содржини кои се непожелни, навредливи и штетни;
- Ефикасно користење на медиумите во остварувањето на демократските права и граѓански обврски.

(EAVI Study, 2011)

БЛАГОДАРАМ!

Снежана Трпевска